

Dato: 2. februar 2026
J.nr.: 25/8344

Referat af 2. møde i Plantesundhedsudvalget mandag den 19. januar 2026

Mødet blev holdt hos Styrelsen for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Nyropsgade 30, København.

Deltagere

Mogens Nicolaisen (forperson) (AU), Per Boisen Andersen (Dansk Erhverv), Annemarie Fejer Justesen (AU), Iben Margrete Thomsen (KU), Nicolai Vitt Meyling (KU), David B. Collinge (KU), Ghita Cordsen Nielsen (SEGES), Katrine Lindegaard (Landbrug & Fødevarer) og Klara Brockstedt (barselssuppleant for Mathias Lykke Nygård Johansen (Dansk Skovforening)).

Fra Styrelsen for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri deltog Kristine Riskær, Henry Damsgaard Lanng, Christine Rannes, Jørgen Søgaard Hansen og Pia Wolf Rasmussen.

Afbud

Der var afbud fra:

Mette Vestergård Madsen (AU)
Sandra Hjort (Dansk Gartneri)
Ole Søgaard Lund (Laboratoriet hos Styrelsen for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri)

1. Velkomst og godkendelse af dagsorden

Mogens Nicolaisen bød velkommen til dette møde og initierede en bordrundepræsentation grundet den ret store udskiftning af medlemmer siden sidste udvalgmøde.

2. Meddelelser

2.1. Orientering fra Styrelsen for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Kristine Riskær orienterede om den nye styrelsesorganisering, der er gennemført fra 1. januar 2026.

Kristine Riskær forklarede sammenhængene mellem plantesundhedsemnet og de bredere nationale beredskabssammenhænge. Der er stadig stigende fokus på velorganiserede kommunikationslinjer. Styrelsen har beredskabsmæssige sektoransvar, hvilket betyder, at styrelsen

ved alvorlige hændelser af relevans for de sektorer, styrelsens ressort dækker, skal være med til at støtte op om at sikre kontinuitet hvad angår opretholdelse af forretnings- og samfundskritiske funktioner. Udvalgsmedlemmer kan således opleve at modtage beredskabsmæssig information eller opfordringer fra styrelsen, med henblik på videreformidling til udvalgsmedlemmets baglande. Hvis der gennemføres øvelser eller andre beredskabsmæssige aktiviteter, vil styrelsen gerne orienteres om dette. Plantesundhedslovgivningen kan karakteriseres som en kriselovgivning, lige som markedslovgivningen, og kriser kan rumme mange scenarier. Kristine Riskær udtrykte håb om at medlemmerne af Plantesundhedsudvalget vil hjælpe med at sikre at styrelsen kan agere i krisesituationer, og at der sker en løbende gensidig udveksling af information, observationer samt orientering/inddragelse ifm. øvelser.

Kristine Riskær orienterede derudover kort om engagementet i et løbende dansk strategisk samarbejdsprojekt med Ukraine (SSC). Ukraine forbereder sin implementering af EU-lovgivningen, herunder på planteområderne. Fra dansk side understøttes dette ved nogle projektmoduler sammen med ukrainske kolleger om lovgivning, organisering, systemer og kontrolindsatser mv., som skal være på plads og gennemføres for at overholde EU-lovgivningen.

Iben Thomsen bemærkede, at det er dejligt at der samarbejdes med Ukraine. Askepragtbilllen findes dér og senere kan det blive relevant at drøfte situationen og modforholdsregler mod spredning med dem.

Jørgen Søgaard Hansen orienterede om Kommissionens 10. Omnibus forenklingsspakke på fødevareområdet, som har været i høring i 2. halvår 2025 og netop er blevet sat i proces til forhandling i en særlig forenkling-rådsgruppe. Kommissionen lancerer Omnibusforenklingsspakkerne med det overordnede mål at styrke EU's konkurrenceevne. Forslaget indeholder to aspekter af plantesundhedsrelevans. Det ene er et forslag om smidiggørelse af importkontrollen af planter og planteprodukter, hvorved der vil kunne frigøres eller afvises delsendinger omfattet af ét plantesundhedscertifikat, mens resten af sendingen er tilbageholdt, under afventning af resultater af undersøgelser. Det andet er et forslag om nærmere udpensling af udtagelser fra laboratorieakkrediteringskrav på plantesundhedsområdet, omfattende både officielle laboratorier, nationale referencelaboratorier og EU-referencelaboratorier. De nærmere bestemmelser vil herefter skulle fastsættes i en delegeret retsakt.

Styrelsen oplyste, at vi fra dansk side finder at det er to gode forenklingforslag.

2.2.Orientering fra forpersonen og næstforperson

Der var ingen emner til orientering her denne gang.

3. Orientering om aktuelle emner

3.1. Aktuelt på det plantedagnostiske område (v. SFLF lab).

Der var ingen orientering denne gang.

3.2. Aktuelt på forskningsområderne

Mogens Nicolaisen orienterede om at der havde været stor personaleudskiftning på AU-afdelingen siden udvalgets sidste møde. I hvert fald fem nye er ansat på planteekspertiseområdet.

Iben Thomsen orienterede (internt) om at KU arbejder på et lille dansk projekt i skovsammenhænge om screening for *Phytophthora* skadegørere, og at der er fundet arter, som ikke tidligere er påvist i Danmark. Der arbejdes på at bekræfte fund før publicering.

Kristine Riskær bemærkede, at det kan være relevant nøje at overveje nuanceringen af oplysningerne om nye forekomster af skadegørere i Danmark i publiceringer, idet det kan påvirke eksportmuligheder for planter og planteprodukter.

Nicolai Vitt Meyling fortalte om undersøgelser af Japanbiller i Norditalien. Italienerne har samlet biller ind og screenet, om der skulle være biologiske bekæmpelsesmuligheder. Voksne biller henholdsvis larver skal bekæmpes med forskellige strategier. Der er identificeret et stort spektrum af naturlige fjender.

David Collinge orienterede, på baggrund af besøg i New Zealand, om deres bekæmpelse af billelarver i græsningsarealer, som dernede typisk er i naturområder og altså ikke anlagte græskulturer som hos os. En biologisk bekæmpelsesmulighed af skadelige biller er ved brug af organismer, der lever som endofytter i græs. Disse findes typisk i naturgræsarealer (endofytter indgår i symbiose med planten).

3.3. Aktuelt på brancheområderne

Ghita Cordsen Nielsen betonedde, at SEGES' fokus typisk er de almindeligt forekommende planteskadegørere i Danmark, ikke karantæneskadegørere. I landbruget er man meget bekymrede for ændringerne og begrænsningerne hvad angår at kunne anvende pesticider (PFAS-problemstillingen) og i hvert fald i en overgangsperiode vil man savne alternativer og nye planteegenskaber.

Kristine Riskær bemærkede, at der nu i EU-lovgivningen vil blive sikret adgang til at bruge nye forædlingsteknikker ([NGT press release](#)) om nogle få år. Forskningen får en større rolle i at fremme dette. Men man savner at se nogle flere GMO-udsætningsansøgninger af planter fra danske aktører, som signal om at man forbereder sig på fremtidens muligheder allerede nu. Det kan være en forberedelse til NGT-frigivelse senere. Vi kan desværre ikke se at nogen er ved at forberede sig, udover på kartoffelområdet.

Ghita Cordsen Nielsen bemærkede til dette, at qua kravet om sortsgodkendelser/-afprøvning på landbrugsafgrøde-områderne bliver det tidligst i løbet af 2031, at ting frembragt ved nye NGT-forædlingsteknikker vil kunne komme på markedet.

Kristine Riskær replicerede, at det på i hvert fald prydplanteområdet vil kunne gå hurtigere, idet der dér fortsat ikke vil være krav om obligatorisk EU-sortslistning.

4. Understøttelsen af det fælles engagement og udbytte af udvalgsarbejdet

Et bilag med et oplæg fra styrelsen var udsendt inden mødet.

4.1. Understøttelse af plantesundhedsmyndighedens arbejde. Behovene som styrelsen ser det

og

4.2. Understøttelse af udvalget. Behovene som udvalgsmedlemmerne ser det

Jørgen Søgaard Hansen introducerede til emnet og det tilhørende skriftlige oplæg i bilaget. Der lægges ikke op til en egentlig evaluering af udvalgets arbejdsform, men til en drøftelse af hvordan udvalgsarbejdet bliver så dynamisk som muligt og bedst tilgodeser såvel styrelsens som medlemmernes behov. Oprindeligt, i 2025, var oplægget skrevet med fokus på bedre understøttelse af styrelsens projektdeltagelse i [EUPHRESKO III](#), men er senere bredt ud til en mere generel overvejelse om udvalgets arbejde.

Ghita Cordsen Nielsen fandt det vigtigt at fokusere på de ting, der er "hot spots" inden for de forskellige afgrøder og som har økonomisk betydning. Ghita nævnte, at der er skadegørere, der bevæger sig mod nord i Europa og vil komme til at udgøre nye trusler og spurgte, om disse typer forekommende skadegørere er en del af udvalgets arbejde og fokus, hvis de ikke har aktuel eller potentiel karantæneskadegørerstatus.

Jørgen Søgaard Hansen bekræftede, at dette ligger inden for udvalgets område, herunder hvis det drejer sig om organismer, der udgør nye trusler for vores område eller som er eller kan kandidere til at blive EU-regulerede ikke-karantæneskadegørere (RNQP).

Ghita Cordsen Nielsen nævnte også, at der er mange projekter med brug af droner i gang og spurgte til styrelsens ønsker og behov for indsigt i og råd om dette.

Kristine Riskær svarede at vi meget gerne vil høre mere om dette, da droneteknologien også vil kunne inspirere og anvendes på styrelsens arbejdsområder.

Kristine Riskær nævnte, at konkrete løbende input fra brancherne om branchefakta, datagrundlag, produktionsstatistikker mv. er vigtige informationer for styrelsen, af hensyn til at kunne afkode den økonomiske konsekvens af nye reguleringstiltag mv. Dette kan også godt ligge inden for udvalgsarbejdet, tillige med løbende orientering om brancheområdernes udfordringer og betingelser.

Iben Thomsen fandt det fint med fokus på karantæneskadegørerne, men sandsynligheden for at de dukker op er meget lav. Det er svært at snakke om og forholde sig til ting, der ikke forekommer. Det er derimod nemmere at skabe entusiasme i samfundet om det, der er umiddelbart forestående trusler, som for eksempel forekomsten af egeproceSSIONsspindere.

Kristine Riskær bekræftede denne iagttagelse. Det er hverdagens udfordringer det er "top of mind" hos operatørerne og borgerne. EgeproceSSIONsspindere har været et godt eksempel på en gråzone, hvor det er svært at identificere det myndighedsmæssige ressort-ansvar.

Man kunne godt "scope" tingene lidt anderledes (ud fra økonomisk vægtning) og også gå mere ind i RNQP-emnet i udvalgsregi.

Iben Thomsen betonende, at hun ser store problemer ressourcemæssigt, hvis der lægges op til at gå mere ind og levere mere til udvalgsarbejdet. I KU er der meget begrænsede rammer, som vanskeliggør et endnu større engagement, herunder til et nyt netværk/arbejdsgruppe.

Mogens Nicolaisen betonedede, at AU har bred baggrundsviden på landbrugs- og skadegørerområdet, men er egentlig ikke bredt funderet på karantæneskadegørerområdet.

Jørgen Søgaard Hansen antog, at der vel er flere horisontale emner, der er relevante at spille ind med til skadegørerfeltet fra universiteterne (eksempelvis tværgående discipliner som "remote sensing"/dronebrug mv. og nye diagnostiske metoder).

Per Boisen Andersen mente, at danske gartnerier og havecentre og skovbrug har haft stort, godt udbytte af information fra udvalgsarbejdet. Havecentrene beskæftiger sig også med import og der er meget relevant info at hente. Problemstillingen om risici for indslæbning af alvorlige planteskadegørere er meget aktuel. Plantesundhedsudvalget er et godt forum, trods forskellighederne i udvalgets baglande. Bredden er vigtig. Per ser gerne udvalgets sammensætning og arbejde videreført i samme form som nu.

Henry Damsgaard Lannig bemærkede, at hvis man ønskede at analysere behovene og mulighederne med udvalget nærmere og mere systematisk, kunne det godt struktureres f.eks. i form af en slags SWOT-analyse og -mapping.

4.3. Overvejelser om etablering af forum under udvalget, som bl.a. kan støtte styrelsen i sin treårige EUPHRESKO III-projektdeltagelse og herefter kan fungere som forum for stimulering af plantesundhedsrelateret forskning (behovsaflarung, prioritering og initiering)

Jørgen Søgaard Hansen spurgte, om der kunne drages slutninger, hvad angik ideen om at etablere et forskerforum, herunder til understøttelse af dansk engagement og indspil i regi af EUPHRESKO. Skal vi stille ideen om et forum i bero eller lave en prøveklud?

I lyset af blandt andet meldingerne om de begrænsede ressourcer til at øge udvalgsaktiviteterne sluttede Kristine Riskær, at styrelsen går i tænkeboks og vender tilbage.

I forhold til at give konkrete, danske indspil og ideer til internationalt EUPHRESKO-forskningssamarbejde i de årlige runder forklarede Christine Rannes under en forklaring af proces og ideer for den årlige EUPHRESKO budrunde (se powerpoint "EUPHRESKO III 2026 call"), at det ikke er en nødvendighed altid at sikre, at man allerede i idefasen har forhåndsgarantier for at kunne bringe finansiering med, hvis et projekt opnår tilslutning til at blive konkretiseret og sat i gang. Det er dét. netværket/samarbejdet sammen skal løse i en senere fase, hvis der er et fælles ønske om at gå ind i et projekt.

Iben Thomsen så gerne, at der startes med en dansk ide-liste set fra udvalgsmedlems-side (baseret på styrelsens ideliste). Meget fokus handler for tiden om adgang til biologiske bekæmpelsesmidler.

Det aftaltes at styrelsen sender en ideliste rundt til udvalget umiddelbart efter udvalgsrådet, med henblik på kommentering og ev.t supplerung af denne.

5. Aktuelle emner på internationalt plan

5.1. Dansk EU-formandskab 2. halv 2025, særlige temaer på planteområdet og status på forhandlinger af forordningsforslag

Henry Damsgaard Lannig redegjorde for arbejdet under det nu afsluttede danske EU-formandskab. Tre forslag til ny EU-basislovgivning havde været i spil. Derudover havde der været arbejde i mange andre grupperinger også.

a) Plantesundhedstemaer under EU-formandskabet og herunder afholdt plantechefmøde i København

Henry beskrev aktiviteterne, herunder ikke mindst det halvårslige uformelle EU-plantechefmøde, som blev afholdt i Eigtveds Pakhus i København i oktober 2025. Programmet og indholdet blev rigtigt godt modtaget af deltagerne.

Der var blandt andet et godt oplæg for plantechefgruppen om plantesundhed i "EU One Health"-perspektiv fra Lise Nistrup Jørgensen (tidl. AU) og Majken Arendrup Statens Serum Institut). Indlægget hjalp med til at forklare de komplekse sammenhænge og plantesundhedsområdets del af den større fortælling om "One Health"-initiativet og antimikrobiel resistens-problematikken.

Derudover var der et skibscontainer-renheds-seminar hos Rederiforeningen, arrangeret i IPPC-regi, "back to back" med plantechefmødet, således at de EU-delegationer, der ønskede det kunne deltage i begge events og herunder deltage i den fælles reception aftenen inden plantechefmødets start. Der var også arrangeret fællessessioner i overgangen mellem de to arr. hos Rederiforeningen og Mærsk, hvor de viste og fortalte gæsterne om de faktiske forhold i skibsfragten og herunder viste containere frem.

b) Forslag til ny EU-lovgivning om nye forædlingsmetoder (NGT)

Henry nævnte kort bevæggrundene bag forslaget til ny EU-lovgivning. Det danske formandskabs afsluttende indsats stod på skuldrene af det omfattende arbejde, flere forudgående formandskaber havde lagt i det, senest det polske, og som tilsammen sikrede at en fælles indstilling blev opnået. Danmark stod for trilogierne. Dette krævede en stor indsats, i form af ca. 17 tekniske og politiske triloger i løbet af 2. halvår 2025.

De primære knaster under de afsluttende forhandlinger med Europa-Parlamentet lå inden for patentspørgsmålet og fokus på bæredygtighed. Planter, frembragt ved NGT-metoder, vil kunne være omfattet af patentering. Parlamentet havde særlig fokus på at det nye skulle levere på parameteret "bedre bæredygtighed". Parlamentets formelle godkendelse kan forventes inden for et par måneder.

c) Forslag til ændringer af EU-lovgivningen på markedsdirektivområderne ((PRM) frø og andet planteformeringsmateriale) samt førstligt formeringsmateriale (FRM))

Henry forklarede, at det danske EU-formandskab også havde haft travlt med en ny EU-lovpakke om produktion og markedsføring af planteformeringsmateriale, kaldet "PRM-reguleringen". Forslaget samler bestemmelserne fra en række gamle EU-markedsdirektiver

om frø, såsæd og plantemateriale. En samling af lovgivningen er forsøgt tidligere uden held, men er nu taget op igen. Den danske formandskabsopgave var at gøre forhandlingerne i rådsarbejdsgrupperegi færdig og opnå en generel rådsindstilling. Det lykkedes. Relationen til bestemmelserne i kontrolforordningen og afgrænsning af, hvorvidt bestemmelserne skal gælde for områderne, var en af knasterne. Det cypriotiske formandskab arbejder nu videre med at gennemføre forhandlingerne i trilogfasen.

Derudover havde det danske formandskab haft opgaven med at stå for trilogforhandlingerne om at opnå fælles aftale mellem Råd og Europa-Parlament om et særskilt forslag til revideret lovgivning om produktion og markedsføring af forstligt frø og planteformeringsmateriale, kaldet "FRM-reguleringen". Forslaget skal erstatte det gældende gamle direktiv om forstligt formeringsmateriale. Det lykkedes at opnå en foreløbig aftale mellem Råd og Parlament, og. Parlamentets formelle godkendelse kan nu forventes inden for et par måneder.

Ghita Cordsen Nielsen og Katrine Lindegaard markerede, at der er stor tilfredshed i erhvervet med det opnåede resultat under dansk EU-formandskab vedr. NGT-lovgivningen. Takkede for indsatsen.

Iben Thomsen nævnte at også forskere er begejstrede for mulighederne, der nu viser sig, da også de har oplevet ærgerlige GMO-regelbarrierer, som synes at løses nu.

Katrine Lindegaard oplyste supplerende, at erhvervet har store aktuelle problemer grundet de reducerede muligheder for pesticidanvendelse. I en overgangsfase ledes der efter løsninger. På sigt kan NGT bibringe løsninger.

5.2. Opmærksomhed om plantesundhedsrisici

a) Ny IPPC Academy læringsportal

Henry Damsgaard Lanng henledte opmærksomheden på en ny online-læringsportal [IPPC Plant Health Campus](#), som indeholder meget nyttig læring for såvel myndigheder som forskere, rådgivere og aktører i relevante brancher.

Styrelsen opfordrede til at besøge læringsportalen og prøve nogle moduler af.

b) Opdatering siden sidst vedr. den igangværende kommunikationskampagne: "PlantHealth4Life" samt den årlige FN plantesundhedsdag (12. maj)

Christine Rannes gav en opdatering på arbejdet under EFSA-kampagnen [PlantHealth4Life](#) og fortalte om aktiviteterne i 2025 og planen for 2026. Se powerpoint-præsentationen "#PlantHealth4Life".

5.3. Etablering af beredskab for adgang til forstligt formeringsmateriale efter krisehændelser (jf. ny kommende forordning om FRM)

Jørgen Søgaard Hansen orienterede om at styrelsen havde taget de indledende skridt til at etablere et beredskabs-setup for forsyning med forstligt formeringsmateriale i

tilfælde af krisehændelser. Initiativet sker i medfør af ny bestemmelse i den kommende EU FRM-forordning, som indeholder en bestemmelse om at medlemslande kan etablere sådanne beredskaber. Hvis man vælger at gøre det skal det ske som skitseret i forordningen. Beredskabet kan få betydning for skovejere, skovfrøleverandører og skovplanteskoler m.fl.

6. Aktuelt om planteskadegørere og nye trusler

6.1. Undersøgellesprogrammet for planteskadegørere

1. En status herunder

a) metoder og de videre planer

b) EFSA's understøttelse af undersøgelsesarbejdet

c) Udfordringer med at identificere forekomster af værtsplanter i Danmark (kort of satellitdata mv)

Jørgen Søgaard Hansen og Christine Rannes gav en orientering om hvordan det danske undersøgelsesprogram for planteskadegørere tilrettelægges og gennemføres i Danmark. Se powerpoint-præsentationen "Undersøgelsesprogrammet for planteskadegørere".

Katrine Lindegaard spurgte, om der er mulighed for visuelt på et kort på hjemmesiden el.lign., at følge med i fremdriften i undersøgelsesprogrammet, herunder få overblik over hvor fældeerne for de forskellige skadegørere er sat op. Jørgen Søgaard Hansen svarede, at det ikke er en mulighed i dag, men at det er et ønske, styrelsen kan tage med videre når hjemmesideinformationerne om undersøgelsesindsatsen skal videreudbygges.

Christine Rannes forklarede de udfordringer, det giver at skulle udføre undersøgelserne og prøvetagninger for nogle af de EU-prioriterede skadegørere på et statistik velfunderet grundlag. Dette kræves i EU-særlovgivning for et stigende antal udvalgte skadegørere og forudsætter en viden om værtsplanter udbredelse i Danmark, som vi ikke har i dag.

En bestillingsopgave hos AU om brug af satellitdata til brug for detaljeret identifikation af plantearter er netop blevet stillet i bero grundet opgavens store omfang i machine-learning fasen og styrelsen opfordrede udvalget til at hjælpe med oplysninger om mulige datakilder og metoder til at få et bedre indblik i en række plantearters forekomst på specifikke lokaliteter. Udvalget for forstligt formeringsmateriale vil tilsvarende få stillet spørgsmålet.

Styrelsen orienterede udvalget om to EU Horizon Europe-projekter, som begge fokuserer på udvikling af digitale teknologier til detektion og overvågning af EU-regulerede skadegørere. Styrelsen deler efter aftale links til de to projekter:

[STELLA Project - Harnessing the power of digital technologies to protect plants & the environment](#)

FORSAID

Iben Thomsen nævnte nogle kommuners optegnelser over bytræer i større byer som en mulig brugbar kilde (Vej & Park-afdelingers kort).

6.2.EU-skadegørerlistninger

a) Igangværende analyse mhp revidering af listen over EU prioriterede karantæneskadegørere ((EU) 2019/1702

Jørgen Søgaard Hansen orienterede om den igangværende proces, som skal lede til en revision af EU-listen over prioriterede karantæneskadegørere. Se powerpoint-præsentationen "EU-prioriterede skadegørere". På baggrund af EFSA's forarbejder med udvælgelse af 48 karantæneskadegørerkandidater (se [EFSA-rapport](#)), til listen har Joint Research center (JRC) regnet på konsekvenser af udbrud og udgivet en [JRC-rapport](#). En arbejdsgruppemøderække under plantesundhedskomiteen er indledt for at danne beslutningsgrundlaget for en revideret EU prioriteret skadegørerliste. Det er en kompliceret øvelse.

b) Procedurer og highlights for ændringer til karantæne- og reguleret, ikke-karantæneskadegørerlisterne ("Big implementing act ((EU) 2019/2072)

Jørgen Søgaard Hansen orienterede om de ændringer til skadegører-listningen og -bestemmelserne under plantesundhedslovgivningen, der er besluttet i 2025 og som vil træde i kraft den 1. juli 2026. Ændringerne vedrører alle regulerede ikke-karantæneskadegørere (RNQP). Se omdelt mødebilag med oversigt.

Jørgen orienterede også om forslagene til andre forslag til kommende ændringer i skadegørerlovgivningen, hvoraf mange netop har været i EU-høring. Der er tale om ret omfattende justeringer, som skal drøftes færdig i løbet af 2026. Lejligheden benyttedes til at reklamere for at man bør holde øje med Kommissionens EU-høringsportal "[Have your say](#)", hvis man ønsker at give bemærkninger til verserende forslag.

Se powerpoint-præsentationen "Overblik forslag Big Implementing Act ændringer 2026". Her er der også link til høringsportalen på slide 1.

7. Eventuelt, herunder fastsættelse af tidspunkt og sted for næste møde

Tidspunkt og sted for næste udvalgsmøde blev ikke fastsat. Der var opbakning til at sekretariatet gav et første forslag til mødedato, så datoen kan reserveres i udvalgsmedlemmernes kalendere.